

TEKST 166: Den frankiske krønike og Ibn al-Qalanisi om slaget ved Dorylæum

Den frankiske krønike, Gesta Francorum, blev udarbejdet af en anonym forfatter (omkr. år 1100) og omhandler Det 1. Korstog, som forfatteren selv deltog i. Ibn al-Qalanisi (1070-1160) var arabisk statsmand og historieskriver. Han skrev et værk om Damaskus' historie (Mudhayyal Ta'rih Dimashq), hvori også indgik beretninger om Det Første Korstog.

[*Gesta Francorum*:]

10 Havde Herren ikke været med os i slaget, og havde han ikke pludseligt sendt os den anden hærstyrke,¹ ville ingen af vores mænd være undsluppet, for slaget varede fra den tredje til den niende time. Men den almægtige Gud er barmhjertig og venlig. Han tillod ikke, at hans tropper omkom og ej heller lod Han dem ende fjendens hænder; snarere sendte Han os hurtigt hjælp. To af vores ærværdige riddere blev dræbt, nemlig Godfred af Montescaglioso og William, søn af markgreven og bror til Tancred.² Nogle andre riddere og infanterister, hvis navne jeg ikke ken-

15 der, blev også dræbt.

Hvem vil nogensinde være klog eller lært nok til at turde beskrive tyrkernes forsigtighed, dygtighed og tapperhed? De troede, de kunne skræmme det frankiske folk ved at true dem med deres pile, ligesom de havde skræmt araberne, saracenerne, armenerne, syrerne og grækerne.

20 Men, vi bønfalder dig Gud, de vil aldrig være lige så stærke som vores mænd. Faktisk siger tyrkerne, at de er i slægt med frankerne og at intet menneske af naturen burde være ridder, bortset fra frankerne og dem selv. Jeg fortæller sandheden, som ingen kan benægte, at hvis de [tyrkerne] altid havde været standhaftige i Kristi tro og kristendommen, hvis de havde ønsket at bekende sig til den treenige Gud, og hvis de ærligt og i god tro havde troet, at Guds søn blev født af Jomfru Maria, at han har lidt og er steget op fra de døde og er steget op til himlen under overværelse af sine disciple, at han har sendt Helligåndens fuldkomne trøst, og at han hersker i himlen og på jorden; hvis de havde troede alt dette, ville det have været umuligt at finde et folk, der var mere magtfuldt, mere modigt eller som havde flere, der var dygtige i krigskunst. Men ved Guds nåde, vi besejrede dem. Slaget fandt sted på den første dag i juli [1097].

30

[*Ibn al-Qalanisi*:]

I dette år [1097] begyndte der at indløbe en række efterretninger, der lød på, at frankernes hære var dukket op fra havet ved Konstantinopel med styrker, der ikke kunne tælles grundet antallet. Da den ene af disse efterretninger fulgte den anden og spredtes vidt og bredt fra mund til mund, blev folk nervøse og urolige. Kongen, Da'ud b. Sulaiman b. Qutulmish,³ hvis herredømme lå nærmest på dem [frankerne], begyndte efter at have fået bekræftelse på disse ud-

¹ Dvs. korsridderhærens hovestyrke. En af korstogets ledere, Bohemund af Tarent, var med en mindre styrke faldet i baghold og måtte holde stand, indtil hovedstyrken kunne igangsætte et modangreb.

² William og Tancred var søn af den normanniske markgreve Odo. Tancred var Bohemund af Tarents nevø og en af hans militære ledere.

³ Dvs. Kilij Arslan d.1., der var tyrkisk/seldsjukkisk hersker i Rum-sultanatet (1092-1107), der beherskede store dele af Anatolien

sagn at samle sine styrker, at hæve skatterne og at udføre forpligtelsen til hellig krig. Han tilkaldte så mange af turkmenerne,⁴ som han kunne, for at sikre sig hjælp og støtte mod dem, og et stort antal af dem sluttede sig til ham sammen med hans brors 'askar.⁵ Idet hans selvtillid herved var blevet styrket og hans offensive kræfter gjort frygtindgydende, marcherede han ud til de vadesteder, stier og veje, som frankerne skulle passere, og han viste ingen nåde mod alle dem, som faldt i hans hænder. Da han således havde dræbt et stort antal, vendte de [frankerne] deres styrker imod ham, besejrede ham, spredte hans hær, dræbte mange, tog mange til fange og plyndrede og slaverbandt. Turkmenerne, der havde mistet de fleste af deres heste, flygtede. Grækernes konge⁶ købte en stor del af dem, som de havde gjort til slaver, og fik dem transporteret til Konstantinopel. Da nyheden om denne skammelige katastrofe for Islams sag blev modtaget, blev folkets angst overhængende, og deres frygt og ængstelse tog til. Datoen for dette slag var d. 20. i [måneden] Rahab [d. 4. juli].

Ved modtagelsen af nyheden om, at frankerne nærmede sig og havde besat al-Balana, drog emiren Yaghi Siyan, hersker i Antiokia i midten af [måneden] Sha'ban [slutningen af juli] ud med sin 'askar mod Antiokia ledsaget af emiren Sukman b. Ortuq og emiren Karbuqa [hersker i Mosul]. Yaghi Siyan skyndte sig derfor til Antiokia og sendte sin søn til al-Malik Duqaq i Damaskus, til Janah al-Dawla i Hims og til alle de andre byer og distrikter for at bede om hjælp og støtte, og for at tilskynde dem til at skynde sig med at drage i hellig krig. Imens gik han i gang med at befæste Antiokia og fordrive den kristne befolkning.

20

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

25 *Gesta Francorum*: Her efter J. Brundage, *The Crusades: A Documentary History*, Milwaukee (1962), s.49ff.
Ibn al-Qalanisi: Her efter H.A.R. Gibb: *The Damascus Chronicle of the Crusades: Extracted and Translated from the Chronicle of Ibn al-Qalanisi*, London (1932) s.41f.

⁴ Dvs. fribårne medlemmer af de tyrkiske nomadestammer, der var indvandret i Anatolien.

⁵ 'askar: en herskers stående hærstyrke bestående af beredne bueskytter

⁶ Dvs. den byzantinske kejser.